

Koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi asetettujen toimenpiteiden vaikutus TyTAL:n mukaisiin korvauksiin

Virusepidemian vuoksi Suomen hallitus on ottanut valmiuslain nojalla käyttöön toimenpiteitä, joilla turvataan hoitokapasiteetti ja epidemiatilanteen hallinta. Toimenpiteet vaikuttavat myös vahingoittuneiden tilanteeseen. Vakuutuslaitoksille on tullut kysymyksiä vahingoittuneilta työtapaturmien ja ammattitautien korvauksista liittyen toimenpiteisiin, jotka on asetettu koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi.

Tällä väliaikaisella ohjeella tapaturma-asiain korvauslautakunta (Tako) ohjeistaa vakuutuslaitoksia eräissä kysymyksissä, jotta varmistetaan yhtenäinen korvauskäytäntö koronavirusepidemian aiheuttamassa tilanteessa. Ohje on voimassa enintään niin kauan kuin hallituksen valmiuslain nojalla asettamat toimenpiteet ovat käynnissä.

Poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta sovelletaan voimassaolevaa työtapaturma- ja ammattitautilakia. Vahingoittuneita on kohdeltava yhdenvertaisesti samoja korvausperusteita noudattaen. Vahingoittuneen osoittama huoli virustilanteesta ei ole peruste korvausperusteista poikkeamiselle, mutta on tärkeää turvata vahingoittuneiden korvausten jatkuvuus myös poikkeusoloissa.

Kaikissa epäselvissä tilanteissa on pyydettävä Takon lausunto.

Sairaanhoidon korvaukset ja muut kulukorvaukset

Työtapaturma- ja ammattitautilain mukaan sairaanhoidon korvauksiin kuuluvat muun muassa lääkkeet ja hoitotarvikkeet sekä lääkinnällinen kuntoutus. Kustannusten korvauksia ovat mm. sairaanhoidon välttämättömät matkakulut.

Välttämättömillä matkakuluilla tarkoitetaan edestakaista matkaa julkisella liikennevälineellä. Jos matka tehdään omalla autolla, matkakuluina korvataan puolet Verohallinnon vahvistamasta verovapaasta kilometrikorvauksesta. Jos vahingoittunut ei voi vammansa tai sairautensa johdosta käyttää julkista liikennevälinettä tai omaa autoa, korvataan vahingoittuneelle taksin käytöstä aiheutuneet kustannukset.

Jos hallituksen asettamien toimenpiteiden vuoksi julkisen liikenteen käyttöä rajoitetaan tai sitä ei ole käytettävissä, taksin tai muun kuljetuspalvelun käytöstä aiheutuneet kustannukset korvataan.

Lääkkeet korvataan sairaanhoitona ja siten apteekkimatkoista aiheutuneet välttämättömät matkakulut korvataan myöskin edellä mainituin periaattein. Jos vahingoittunut esittää esim. taksikulujen korvaamista tai lääkkeitä aiheutunutta kotiinkuljetusmaksua korvattavaksi, kustannukset korvataan kuten edellä on kerrottu.

Lääkinnällinen kuntoutus

Sairaanhoitona korvataan myös lääkinällinen kuntoutus, joka voi olla esimerkiksi fysikaalista hoitoa, toimintaterapiaa tai kuntoutusjakso hoitolaitoksessa. Lääkinällisen kuntoutuksen tarkoituksena on tukea vamman sairaanhoitoa ja parantaa ja ylläpitää vahingoittuneen fyysistä toimintakykyä. Näin ollen on tärkeää, että hoito jatkuu ja on säännöllistä lähetteen mukaisesti.

Yleensä vahingoittuneella on maksusitoumus kyseiseen hoitoon. Pääsääntö poikkeustilanteissa on, että maksusitoumus on voimassa annetun mukaisena.

Hallituksen toimenpiteiden vuoksi hoitolaitosten toiminnassa voi olla häiriöitä ja toimintaa järjestetään uudelleen. Tämän vuoksi poikkeukselliset ratkaisut hoidon toteuttamiseksi, kuten etäkuntoutuspalvelujen hyödyntäminen on suositeltavaa, mikäli se vakuutetun tilanteeseen ja palvelutarpeeseen soveltuu. Samoin hoidon toteuttaminen toisaalla vahingoittuneen pyynnöstä voi tulla kysymykseen, jos se on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa.

Jos hoitolaitos peruuttaa hoidon tai toimipaikka on suljettu, hoitoon tulee katkos. Jos maksusitoumus umpeutuu katkoksen vuoksi, kuntoutustarve tulee arvioida vakuutuslaitoksessa uudelleen vamman tilan perusteella, kun hoitoa on saatavilla tai hoitoa jatkettaisiin maksusitoumuksen umpeuduttua.

Koronaepidemiaa koskevien toimenpiteiden voimassaollessa voidaan uudet maksusitoumukset myöntää tavanomaista pidemmäksi ajaksi voimassaolevina.

Sairaanhoito

Koronaviruksen leviämisen estämiseksi toteutetuista toimenpiteistä johtuen kiireettömän hoidon toimenpiteitä saatetaan siirtää. Lisäksi toimenpiteitä voidaan joutua siirtämään terveydenhuollon henkilöstöresurssien vähäisyyden vuoksi.

Vahingoittuneella on edelleen oikeus päivärahaan tai tapaturmaeläkkeeseen työkyvyttömyyden perusteella, kun vahingoittunut on vammansa vuoksi työkyvytön ja hoitolaitos siirtää toimenpiteen myöhemmin tehtäväksi. Vahingoittunut voi myös itse esittää toivomuksen hoidon myöhentämisestä niin, että hoitolaitos sen siirtää. Vakuutuslaitoksen on aktiivisesti seurattava hoitoon pääsyä ja varmistettava, ettei ansionmenetykskorvauksen maksamiseen tule katkosta. Mikäli hoitoon pääsy julkisella sektorilla viivästyy, tulee vakuutuslaitoksen harkita maksusitoumuksen antamista yksityiselle sektorille.

Vahingoittunut on velvollinen ottamaan vastaan vamman vuoksi tarpeellista sairaanhoitoa. Näin ollen, jos vahingoittunut itse peruu toimenpiteelle varatun ajan, ansionmenetykskorvauksen maksaminen keskeytetään, kunnes hoitotoimenpide tehdään. Tällaisesta keskeyttämisestä on pyydetty aina Takon lausunto.

Kuntoutustoimenpiteet

Tapaturman ja ammattitaudin perusteella maksettavat kuntoutustoimenpiteet ovat hyvin monenlaisia kuntoutuksen selvittelystä aina kuntoutuksen loppuunsaattamiseen. Lähtökohtaisesti periaatteet ovat samat kuin edellä kerrotussa sairaanhoidon kappaleessa.

Hallituksen koronaepidemiaa koskevien toimenpiteiden vuoksi oppilaitoksilla voi olla vaikeuksia järjestää koulutusta tai työkokeilua ei saada järjestymään tai se keskeytyy. Kun keskeytyminen johtuu oppilaitoksesta tai esimerkiksi työkokeilutyöpaikasta johtuvasta syystä, kuntoutusrahan maksaminen jatkuu keskeytysaikana. Vakuutuslaitos pyytää selvityksen keskeytymisestä asianomaiselta kuntoutustoimenpidettä järjestävältä taholta.

Vahingoittuneen on oltava aktiivinen kuntoutustoimenpiteiden eteenpäin viemisessä. Jos kuntoutus ei etene vahingoittuneesta johtuvasta syystä (esimerkiksi vahingoittunut jää pois koulusta tai ei edistä selvittelyä), kuntoutusrahan maksaminen keskeytyy ja jatkuu vasta, kun kuntoutustoimenpiteitä jälleen edistetään.

Jotta varmistetaan yhtenäinen korvauskäytäntö kuntoutustoimenpiteissä, kuntoutusasiassa tulee pyytää aina Takon lausunto, jos kyseessä on asia, johon vaikuttaa koronaviruksen ehkäisemiseksi asetettu toimenpide.